

Sygn. akt II Ca 581/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSO Arkadiusz Lisiecki SSR del. Lucyna Szafrąńska (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa P. K.

przeciwko P. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 17 czerwca 2015 roku, sygn. akt I C 722/15

postanawia:

- 1. uchylić zaskarżony wyrok w punkcie drugim sentencji i postępowanie w tym zakresie w obu instancjach umorzyć;***
- 2. zasądzić od powoda P. K. na rzecz pozwanego P. M. kwotę 1415,00 (jeden tysiąc czterysta piętnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.***

SSO Grzegorz Ślęzak

SSO Arkadiusz Lisiecki SSR Lucyna Szafrąńska

Sygn. akt II Ca 581/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb w sprawie I C 722/15 uchylił w całości nakaz zapłaty z dnia 29.10.2014r. wydany w sprawie I Nc 2650/14, zasądził od pozwanego P. M. na rzecz powoda P. K. kwotę 9957,19 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16.10.2014r. do dnia zapłaty; umorzył postępowanie w pozostałej części; zasądził od pozwanego P. M. na rzecz powoda P. K. kwotę 4 350,00 zł . tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią przytoczone poniżej ustalenia faktyczne i rozważania Sądu Rejonowego:

Pozwem z dnia 16 października 2014 r. powód P. K., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwany P. M. zapłacił na rzecz powoda kwotę 58.637,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu i zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, iż jest on w posiadaniu weksla własnego wystawionego na kwotę 58.637,24 zł, na podstawie którego pozwany zobowiązał się zapłacić kwotę 58.637,24 zł z terminem płatności na dzień 23 września 2014 r. Weksel stanowi zabezpieczenie zapłaty należności wynikającej z umowy zakupu paliwa zawartej między powodem a spółką (...) Sp. z o.o.

W dniu 29 października 2014 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z żądaniem powoda.

W dniu 20 listopada 2014 r. pozwany wniósł zarzuty od przedmiotowego nakazu zapłaty, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, iż nie miał żadnych pełnomocnictw od spółki, a ponadto był jedynie jej pracownikiem i brak jest podstaw, by odpowiadał za zobowiązania spółki.

Pismem z dnia 17 czerwca 2015 r. powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 48.680,05 zł, wskazując, że kwota ta została zapłacona przez dłużnika głównego (...) Sp. z o.o.

P. M. jest pracownikiem (...) Sp. z o.o.

(...) zawarł ze spółką (...) Sp. z o.o.

umowę sprzedaży paliwa, na podstawie której w okresie od dnia 4 marca 2015 r. do 11 czerwca 2015r spółka nabyła olej napędowy za łączną kwotę 58.637,24 zł. Dla zabezpieczenia zapłaty należności wynikającej z umowy P. M. wystawił na rzecz P. K. weksel własny in blanco. (...) Sp. z o.o. nie zapłacił za zakupione paliwo. P. M. podpisał weksel. W dniu 24 września 2014 r. P. K. wypełnił weksel na kwotę 58.637,24 zł z terminem płatności 1 października 2014 r. przeciwko wystawcy weksla. W dniu 3 marca 2015 r. spółka (...) Sp. z o.o. zapłaciła na rzecz P. K. kwotę 48.680,05 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne a stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny. Spór sprowadzał się jedynie do oceny sposobu wypełnienia weksla przez pozwanego, który nie posiadał pełnomocnictwa od spółki (...) Sp. z o.o., w której pracował. Prawo wekslowe pozwala na wystawienia weksla, który w chwili wystawiania nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych w art. 1 i art. 2 oraz art. 101 i art. 102 prawa wekslowego tj. tzw. weksla in blanco. Może być to zarówno weksel własny, jak i trasowany. Weksel własny in blanco jest to dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Takim wekslem był weksel wystawiony przez pozwanego. Przedmiotowy weksel in blanco wypełniony przez pozwanego posiada wszystkie niezbędne elementy weksla własnego zgodnie z art. 101 prawa wekslowego. Ani niezupełność, ani nawet brak uzgodnień dotyczących zasad uzupełnienia weksla nie wpływa na powstanie odpowiedzialności wekslowej dłużnika wywodzonej z wypełnionego weksla. Odpowiedzialność ta oceniana być musi według treści weksla, co stanowi konsekwencję samodzielności i abstrakcyjności zobowiązania wekslowego.

Warunkiem odpowiedzialności wekslowej dłużników wekslowych jest złożenie własnoręcznego podpisu na wekslu (względnie złożenie podpisu przez pełnomocnika z zaznaczeniem stosunku pełnomocnictwa lub osobę reprezentującą organ z zaznaczeniem, jaką pełni funkcję w stosunku do wystawcy weksla). Dług wekslowy wystawcy weksla własnego jest długiem związanym z jego osobą. Podpis wystawcy weksla określa się bowiem jako wymóg konieczny zobowiązania wekslowego osoby wystawcy.

Zgodnie z art. 10 prawa wekslowego jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Powołany przepis osłabia jednak odpowiedzialność dłużnika wekslowego przez umożliwienie mu odwołania się w drodze wyjątku do stosunku osobistego łączącego wystawcę weksła i remitenta w drodze zarzutów dopuszczonych przez prawo wekslowe. Ze względu na ścisłe powiązanie weksła in blanco z porozumieniem stron co do jego uzupełnienia pozwany w procesie wekslowym może się bronić zarzutami, że uzupełnienie weksła, stanowiącego podstawę powództwa, nastąpiło niezgodnie z udzielonym przez niego upoważnieniem. Zarzuty takie mogą być podnoszone bez żadnych ograniczeń, jeżeli powodem jest bezpośredni odbiorca weksła in blanco. Konstrukcja rozważanego przepisu wpływa jednak na rozkład ciężaru dowodu w procesie, w którym powód dochodzi należności z weksła. Przepis ten obciąża dłużnika wekslowego ciężarem udowodnienia okoliczności w nim wymienionych w celu zwolnienia się z zobowiązania wekslowego.

Zdaniem Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie pozwany nie wykazał naruszenia uzgodnionych zasad uzupełnienia jego treści. W toku niniejszego postępowania pozwany nie przedstawił na poparcie swoich twierdzeń żadnych dowodów. Sąd przy tym na podstawie art. 299 kpc w zw. z 302 kpc nie czynił ustaleń na podstawie dowodu z przesłuchania stron. Sąd bowiem za pomocą innych środków dowodowych był w stanie wyrobić przekonanie co do stanu faktycznego i zgłoszonych przez strony żądań, natomiast pominięcie dowodu z przesłuchania nie wpłynie na wynik sprawy, rozumiany jako wyjaśnienie wszystkich istotnych i spornych okoliczności.

Ponieważ zarzut pozwanego nie zasługiwał na uwzględnienie, skutkowało to uznaniem ważności zobowiązania wekslowego. Jednakże z uwagi na to, iż powód cofnął powództwo co do kwoty 48.680,05 zł, Sąd na mocy art. 496 kpc uchylił w całości nakaz zapłaty z dnia 29.10.2014 r. i umorzył w tym zakresie postępowanie na podstawie art. 355 kpc, o czym orzekł w punkcie I i III wyroku oraz Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda P. K. pozostałą kwotę 9.957,19 zł.

O odsetkach od należności głównej orzeczono, biorąc pod uwagę, że sama strona powodowa domagała się zapłaty tej kwoty z weksła. Tym samym roszczenie o zapłatę odsetek od sumy wekslowej podlega ocenie na podstawie przepisów prawa wekslowego, a nie na podstawie ogólnych przepisów prawa cywilnego. Z treści art. 48 pkt. 2 Prawa wekslowego wynika wprost, że posiadacz weksła może żądać od zobowiązanego między innymi odsetek w wysokości sześciu od sta, a przy weksłach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od dnia płatności. Z tego względu sąd zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 16 października 2014 r.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie przepisu art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od niniejszego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego. W apelacji w pierwszej kolejności podniósł zarzut nieważności postępowania wynikający z tego, iż Sąd meriti prowadził postępowanie w sprawie mimo braku dowodu prawidłowego zawiadomienia pozwanego o terminie rozprawy w dniu 17 czerwca 2015 roku oraz mimo nedoręczenia pozwanemu pisma powoda zawierającego ograniczenie powództwa, co skutkowało pozbawieniem pozwanego obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 kpc).

W związku z tym, iż postępowanie prowadzone przez Sąd I instancji dotknięte jest nieważnością, wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim, I Wydziału Cywilnego z dnia 17 czerwca 2015 roku w sprawie o sygn. akt I C 722/15 wydany został z naruszeniem przepisów postępowania tj:

- art. 214 § 1 kpc, poprzez nieodroczenie rozprawy z dnia 17 czerwca 2015 roku pomimo nedoręczenia pozwanemu zawiadomienia o terminie rozprawy, co skutkowało pozbawieniem pozwanego możliwości obrony swoich praw, w szczególności poprzez brak możliwości przedstawienia dowodu to jest dowodu wpłaty kwoty 10.000 złotych z dnia 15 listopada 2014 roku Komornikowi Sądowemu D. K. działającemu przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie;

-art. 133 §1 kpc, poprzez niedoręczenie pozwanemu pisma powoda datowanego na dzień 17 czerwca 2015 r. (data prezentaty) zawierającego częściowe cofnięcie powództwa, co skutkowało pozbawieniem pozwanego możliwości obrony swoich praw.

Zważywszy na powyższe, skarżący wniósł na podstawie art. 386 §2 kpc, o uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością, tj, począwszy od rozprawy w dniu 17 czerwca 2015 r. i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi do rozstrzygnięcia kwestię zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego.

W przypadku nieuwzględnienia przez Sąd II instancji zarzutu nieważności postępowania, pełnomocnik pozwanego formułując zarzuty apelacyjne i zaskarżam opisany wyżej wyrok w części, to jest: w punkcie 2 w całości oraz w punkcie 4 zawierającym rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- iż w wyniku naruszenia art. 214 kpc i tym samym niepowiadomienia pozwanego o rozprawie, nieuwzględnienie przez Sąd I Instancji okoliczności, że pozwany w następstwie prowadzonego przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego zapłacił na rzecz powoda kwotę 10.000 zł, co zostało udokumentowane pokwitowaniem zapłaty z dnia 15 listopada roku, nr (...);

- nieuwzględnienie przez Sąd I instancji, iż zasądzona przez Sąd I instancji zaskarżonym wyrokiem kwota w wysokości 9.957,19 złotych jest przedmiotem egzekucji, co jest udokumentowane zawiadomieniem o zajęciu rachunku bankowego z dnia 23 czerwca 2014 roku wystosowanym przez Komornika Sądowego D. K.działającego przy Sądzie Rejonowym w Belchatowie (nr Km 509/15).

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w zakresie zasądzonej kwoty 9.957,19 złotych oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację z dnia 12 sierpnia 2015 r (data wpływu do sądu) pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Dnia 25 września 2015 roku (data wpływu do sądu) pełnomocnik powoda cofnął powództwo w zakresie zasądzonej zaskarżonym wyrokiem należności głównej i odsetek ustawowych z uwagi na dokonanie zapłaty przez dłużnika głównego (...) z.o. kwoty roszczenia na rzecz powoda . W związku z cofnięciem pozwu wniósł o umorzenie postępowania i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za instancje odwoławczą w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od całości dochodzonego roszczenia. Do pisma cofającego pozew załączył informacje od komornika z której wynika , iż cała należność na rzecz powoda została uregulowana 15 lipca 2015 roku.

Na rozprawie apelacyjnej dnia 28 września 2015 r pełnomocnik pozwanego wyraził zgodę na cofnięcie powództwa i wniósł o umorzenie postępowania i zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Cofnięcie powództwa przez powoda przed Sądem II instancji nie pozostaje w okolicznościach niniejszej sprawy w sprzeczności z prawem lub zasadami współżycia społecznego ani też nie zmierza do obejścia prawa.

Nie ma zatem żadnych podstaw do uznania powyższej czynności procesowej, dokonanej przez powoda przed rozprawą odwoławczą, za niedopuszczalną w świetle przepisu art. 203 § 4 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, należało na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. uchylić zaskarżony wyrok w punkcie drugim sentencji i postępowanie w sprawie w obu instancjach umorzyć wobec treści przepisu art. 355 k.p.c.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1415,00 zł na którą składa się kwota 498,00 zł tytułem opłaty od apelacji oraz kwota 917,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. O kosztach zastępstwa radcowskiego orzeczono na podstawie §12 ust1 w związku z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w związku z art. 391§1 k.p.c.

Sąd odwoławczy orzekając o kosztach procesu za instancje odwoławczą uznał stronę powodową za przegrywającą sprawę pomimo faktu , iż roszczenie zostało przez pozwanego spełnione w toku postępowania co skutkowało cofnięciem pozwu. Na uwadze jandnak należy mieć , że apelacja pozwanego gdyby nie cofnięcie pozwu, byłaby skuteczna chociażby z uwagi na zarzut nieważności postępowania wynikający z tego, iż Sąd I instancji prowadził postępowanie w sprawie, mimo braku dowodu prawidłowego zawiadomienia pozwanego o terminie rozprawy w dniu 17 czerwca 2015 roku oraz mimo nedoręczenia pozwanemu pisma powoda zawierającego ograniczenie powództwa, co skutkowało pozbawieniem pozwanego obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 kpc).

W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu o powiadomieniu pozwanego o terminie jedynej rozprawy przed Sądem Rejonowym dnia 17 czerwca 2015 roku. Ponadto Sąd miał na uwadze fakt , iż pomimo tego , że świadczenie na rzecz powoda zostało spełnione już 15 lipca 2015 r (w toku postępowania egzekucyjnego) to pełnomocnik powoda nie cofnął powództwa lecz wniósł odpowiedź na apelację dnia 12 sierpnia 2015 roku wnosząc o jej oddalenie. Taka postawa powoda spowodowała niepotrzebne skierowanie sprawy na rozprawę apelacyjną dnia 28 września 2015 roku i jej przeprowadzenie.